

Chování psů

Původ

- *Canidae*, 38 druhů
- druhy terestrické
- někteří žijí sociálně, jiní solitárně
- monofyletický x polyfyletický původ?

Domestikace

Cílená selekce:

- redukce velikosti hlavy (vč. mozku) a těla
- změny dimenzí obličeje, menší zuby a těsnější chrup

Další změny u psů

- rychlejší dospívání
- větší reprodukční kapacita
- větší vrhy
- kratší generační doba
- retence některých prvků juvenilního chování do dospělosti

Smysly

Zrak

- dichromatické vidění (čípky)
- akomodace omezená
- skotoskopické vidění (za šera): tyčinky

Sluch

- detekují ultrazvukové signály, které vydávají hlodavci, a mohou je tak lokalizovat

Chuť

- preference sladké chuti
- vnímají všechny chuťové modality

Čich

- srovnání citlivosti čichu: Ho : Ca = 1 : 100 000 000

Komunikace

Vizuální komunikace

- uši
- pysky
- držení těla
- ocas
- piloerekce na šíji: agrese/strach

Komunikace vokální

ZVUKY:

- štěkot
- mručení
- vrčení
- kňučení
- vytí

Taktilní

- doteky, vibrace, bolest, teplota

Olfaktorická

- individuální pach, faeces, moč, sekrety análních žláz, žlázy kořene ocasu, cerumen atd

Sociální struktura ferálních a toulavých psů

- malé stálé skupiny 2-5 psů
- teritorium
- páry trvalé
- reprodukce u všech samic

Potravní (nutriční) chování

pes = sociální šelma/sociální predátor

- jsou diurnální
- krmení 1x/den nepřirozené
- sociální facilitace
- lov a zabítí kořisti je posíleno ve smečkách psů
- konzum trávy u psů je fyziologický
- sociální kompetice povzbuzuje konzum potravy

Další složky potravního chování

- žvýkání
- kousání
- hlídání potravy

Eliminační chování

- před a po močení/kálení: očichávání, vyhledávání místa, kroužení, hrabání

- značkování (zejména močí, ale i faeces)
- hrabání po defekaci: rozšíření pachů

Komfortní chování

- čištění těla
- *allogrooming*
- protahování, zívání
- odpočinek, spánek

Sexuální chování

- gravidita - 60 - 63 dní
- psi dospívají v 9. -12. měsíci
- u většiny plemen fena diestrická
- prekopulační chování vysoce ritualizované
- po ejakulaci dochází ke svázání

Mateřské chování

- olizování => stimulace k sání, k defekaci a močení
- odstav postupný cca v 6 t.

Ontogeneze chování

- altriciální mláďata

- neonatální údobí (1. - 14. den po narození)
- přechodné údobí (15. - 28. den)
- socializační údobí (4. - 12./14. týden)
- juvenilní údobí (3 - 6 měsíců)
- puberta (6 - 12 měsíců)
- dospělost (plná - 2 roky)
- senium

Hravé chování

- nejdůležitější interaktivní chování
- funkce:
 - dominance
 - koordinace pohybů
 - stimulace dovednosti a vynalézavosti
 - explorace
 - výuka inhibice kousání – **velmi důležité!**